biblioteques de l'Hospitalet
La Bòbila

L'H Confidencial

Butlletí del "Club de Lectura" de novel.la negra de la Biblioteca la Bòbila Núm. 12

NEGRA i VALENCIANA

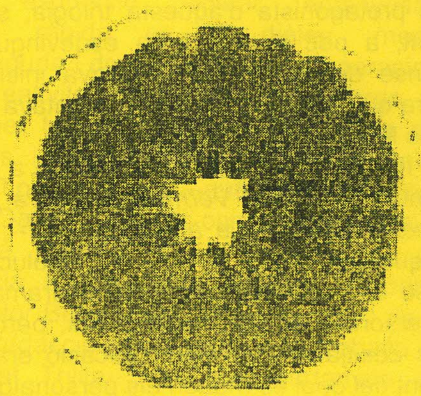

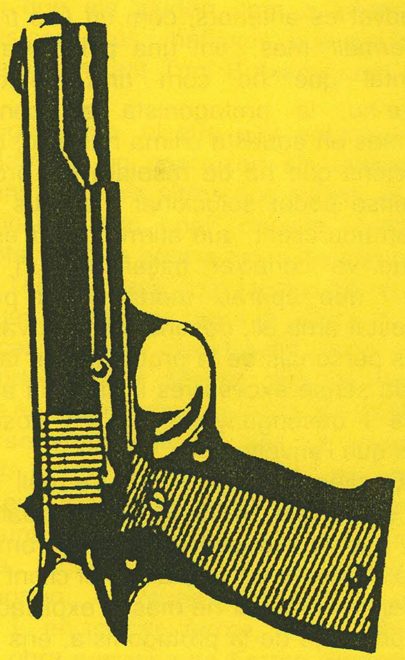

És evident que no es pot parlar d'una escola de novel·la policíaca valenciana, i fins i tot els autors valencians que s'han dedicat a la novel·la negra no són gaires, però s'han fet sentir. Un Ferran Torrent, que va iniciar-se amb la sèrie sobre Butxana, ha esdevingut gairebé un autor actual "clàssic". Un Josep Lluís Seguí, pioner de la narrativa negra en valencià, creador de la detectiva Rosa Vermell o del detectiu Sam Peres, i ell mateix detectiu privat en una agència d'investigacions a Barcelona durant diversos anys. Una Isabel-Clara Simó, que ha alternat algunes obres policíaques dins la seva fèrtil producció.

Però la producció policíaca al País Valencià no s'atura aquí, i a la Biblioteca la Bòbila hi ha obres d'altres autors com Vicent Marquès i Vicent Ortega, el duet integrat per Rafael Arnal i Trinitat Satorre, Manuel Joan i Arinyó o Xulio Ricardo Trigo, gallec d'origen i valencià d'adopció. Autors que s'han de llegir tot bevent un suc de taronges sanguines. I és que al País Valencià, a més de taronges, falles i "mascletàs" en això de crims hi tenen la mà trencada. Al menys pel que fa a crims literaris...

"LO MATÉ PORQUE ERA DE VINAROZ"

Max Aub, *Crímenes ejemplares*

Diputació de Barcelona
Xarxa de biblioteques
1253983898

ROSA VERMELL: DE LA PARÒDIA AL SÍMBOL

Amb *Les tribulacions de Rosa Vermell*, Josep Lluís Seguí ens oferí, l'any 1997, un lliurament novel·lesc del personatge que, sens dubte, ha refectit millor, en els últims anys, els interessos i les preocupacions personals de l'autor. Per això, Rosa Vermell, la protagonista d'aquesta trilogia, s'ha anat transformant, a poc a poc, i ha esdevingut tot un símbol, sense deixar de ser detectiva inicial de la primera obra que, en certa manera, intentava parodiar el gènere de la narrativa policíaca o negra.

De fet, com es va dir ja en relació a les dues novel·les anteriors --*Rosa Vermell, detectiva privada* i *Rosa Vermell i l'amant que arribà de l'Est*--, el tema central d'aquestes obres no era la resolució d'uns casos sense cap importància, sinó el drama d'unes relacions personals difícils i conflictives, però no per això menys desitjades. La incomunicació era --i és-- l'eix al voltant del qual es mouen els personatges.

En aquest sentit, Rosa Vermell actuava, tant en les novel·les anteriors, com en *Les tribulacions de Rosa Vermell*, més com una psicòloga i assessora sentimental que no com una detectiva. Sense pretendre-ho, la protagonista es converteix, una vegada més en aquesta última narració, en un mur de lamentacions que ha de resoldre els problemes dels altres sense poder solucionar els seus. Per això, la visita d'un nou client, que afirma haver estat amb una dona que va conéixer mitjançant un contacte de premsa, i que apareix morta a les poques hores d'haver estat amb ell, desencadena novament tots els conflictes personals de la protagonista: la quotidianitat d'una vida sense excessives il·lusions i amb una visió escèptica i desenganyada de les coses i de les persones que l'envolten.

El client vol que Rosa Vermell investigue el cas per evitar que es faça pública qualsevol relació entre ell i la difunta que puga comprometre la seua reputació. Aquest afer, que a la fi el client mateix deixa passar sense demanar-ne massa explicacions, serveix perquè, per mitjà de la protagonista, ens introduïm en el món de les persones solitàries que busquen companyia i no la troben: en el món de les persones que han de recórrer a l'ús de la premsa per tal de llançar el seu missatge desesperançat en la secció de contactes. La incomunicació sedevé, una altra vegada, el tema principal i Rosa Vermell n'és el símbol en un món on, sarcàsticament, la soledat s'apodera de la societat de les telecomunicacions.

Per sort, encara hi ha motius per a l'esperança. De fet, l'amistat de la protagonista amb el detectiu Serneguet i la taxista Cora és un senyal evident que ens confirma que la soledat pot ser vençuda i que l'amor és possible més enllà de les trucades telefòniques. Tot un manifest simbòlic assumit, segurament, per l'autor mateix."

Josep Antoni Fluixà, *L'illa, 23 (1999)*

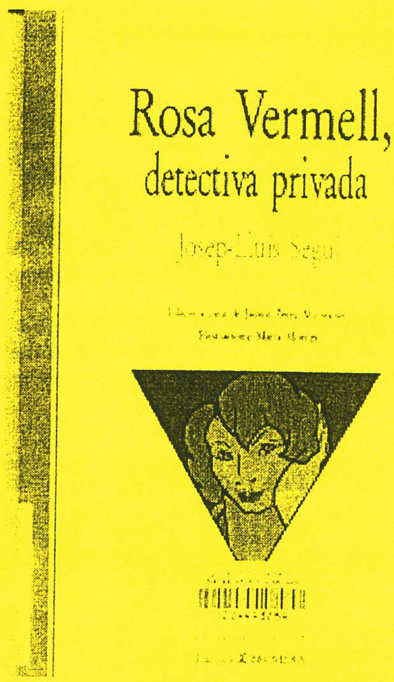

JOSEP LLUÍS SEGUÍ

Josep Lluís Seguí (València, 1945), és un dels escriptors valencians més representatius del panorama literari actual. No debades, ha mantingut una regularitat en la publicació dels seus llibres que li ha permès crear una obra literària personal i coherent. Una obra que, d'altra banda, ha evolucionat amb el pas del temps i que, vista amb una certa perspectiva, ens resulta paradigmàtica d'una època. Amb Josep Lluís Seguí, i sobretot amb la seua narrativa, podem veure reflectides moltes de les característiques que defineixen la història literària de les tres últimes dècades. A més de les obres protagonitzades per Rosa Vermell, ha publicat, darrerament, *València, Roig & Negre* (1990), *Una eixida, Sam* (1998), *El laberint de l'home llop* (1998) i *Maghica* (1999).

Obres de J.L. Seguí a La Bòbila

- ***Rosa Vermell, detectiva privada***. Alzira: Bromera, 1994.
- ***Rosa Vermell i l'amant que arribà de l'Est***. Alzira: Bromera, 1995.
- ***Les tribulacions de Rosa Vermell***. Alzira: Bromera, 1997.
- ***Una eixida, Sam***. Picanya: Ed. del Bullent, 1998.
- ***La gola del llop***. (amb Ferran Torrent). València: El Cingle, 1983.
- ***El laberint de l'home llop***. Barcelona: Edebe, 1998.

FERRAN TORRENT

"Ferran Torrent (Sedaví, 1951). Jaume Fuster diu de Ferran Torrent que "és un escriptor professional, conscient de les dificultats lingüístiques i culturals del seu país", el País Valencià. Torrent s'ha especialitzat en el gènere de la novel·la negra, però la seva obra ha vingut a omplir un buit en el panorama de la literatura valenciana i ha esdevingut un pas endavant en el procés de normalització literària del País Valencià que reclamava Joan Fuster.

En *Penja els guants, Butxana!* I en *Un negre amb un saxo* ha seguit un esquema molt semblant. Els mateixos protagonistes (Butxana, Barrera, personatges marginats...), el marc (barris baixos de la València dels anys seixanta i setanta) i la llengua (pròpia del parlar de l'Horta i de la ciutat de València, i els registres propis dels barris baixos, amb barbarismes i vulgarismes). Però amb *Gràcies per la propina*, Torrent planteja un canvi radical d'estil en la seva novel·lística. No és que hi falti la ironia. Tampoc l'humor. I com en la seva producció anterior, aquests elements alternen amb la tendresa i la nostàlgia que Torrent mai no amaga. Què és el que fa d'aquesta obra un punt a part en la seva carrera? La confessió autobiogràfica, segurament, que la impregna d'un discurs més intimista."

Ramon Sargatal i Susanna Canal,*Diccionari d'escriptors en llengua catalana*

"La boxa és com la vida; la vida és una gran merda. Amb afecte"

Copes Barrera

Obres de F. Torrent a La Bòbila

- ***Un negre amb un saxo***. Barcelona: Quaderns Crema, 1994.
- ***Penja els guants, Butxana***. Barcelona: Quaderns Crema, 1990.
- ***Semental, estimat Butxana***. (amb Xavier Moret). Barcelona: Columna, 1998.
- ***L'any de l'embotit***. Barcelona: Quaderns Crema, 1997.
- ***Gràcies per la propina***. Barcelona: Columna, 1996.
- ***La mirada del tafur***. Barcelona: Columna, 1997.
- ***L'illa de l'holandès***. Barcelona: Columna, 1998.

TONI BUTXANA, HÈCTOR BARRERA I ELS ALTRES

"No és descobrir res de nou dir que la narrativa de Ferran Torrent és de lectura plaent. La presentació del submón de la ciutat, dels ambients, dels personatges que s'hi mouen, s'aconsegueix amb una llengua força àgil que és rica en expressió popular, enginyosa en la caracterització, ràpida en el diàleg, moderna en l'adjectivació, aguda i divertida en les comparacions. Hi ha, doncs, una creativitat expressiva que atorga vitalitat al llenguatge i, per tant, a la lectura. En l'obra de Torrent apareixen clars i diferenciats els estrats o nivells dels personatges. El poder policial --que és l'ordre--, representat pel comissari Garcia i el sots-comissariTordera que, a la darrera novel·la, *Cavall i rei*, ja és comissari perquè ha desplaçat Garcia. El privat Toni Butxana i el periodista de successos Hèctor Barrera; els amics de l'un i de l'altre; els companys de redacció del diari en què treballa Barrera --com el fotògraf Trilita--; els que pertanyen a la vida nocturna de la ciutat --el Penjoll, la Colometa--; o els petits delinqüents amics i que els ajuden com a informadors. Finalment, també, els corruptes i mafiosos, que són la força oculta contra la que lluiten tant Toni Butxana com Hèctor Barrera.

És en el segon grup, el que gira entorn de Toni Butxana i Hèctor Barrera, on apareixen els personatges més divertits i humans. Els dels altres dos nivells, el poder policial i els mafiosos, són, per causes contràries, personatges oponents. Amb la policia no hi ha cap relació. Tot el contrari. Tant Toni Butxana com Hèctor Barrera són, més aviat, personatges incòmodes per a la policia. Furguen i solucionen els casos que investiguen amb criteris diferents dels del poder policial. Mentre que els mafiosos són, naturalment, els enemics a desenmascarar i abatre.

Els dos personatges centrals són el privat Toni Butxana i el periodista Hèctor Barrera. Però la presència de l'un i de l'altre, la seva funció narrativa, la seva evolució interior dins del conjunt narratiu de les quatre novel·les, és diferent. Alternança, substitució i transformació que pensem que responen a raons profundes, d'ordre estructural, temàtic i, en darrer terme, de configuració global de la mateixa obra narrativa de Ferran Torrent. Toni Butxana arriba fins a un punt i un límit difícil de creuar. Hèctor Barrera sorgeix, justament, per traspassar-lo, per resoldre els límits narratius que la caracterització que Ferran Torrent atorga a Toni Butxana no permet resoldre. Per això Hèctor Barrera creix en protagonisme de manera paral·lela com, progressivament, en perd Toni Butxana.

Davant d'aquest procés de substitució, la pregunta natural i lògica és per què es produeix l'afebliment de Butxana i la potenciació de Barrera. És evident que en un proper títol Ferran Torrent pot recuperar Butxana. Per tant, com a tota obra en procés, el futur és obert."

Àlex Broch, *Literatura catalana dels anys vuitanta*

I TAMBÉ...

- Vicent MARQUÉS. ***Nit de foc***. Alzira: Bromera, 1994.

A poc a poc, València, on tot just acaba d'iniciar-se la bulliciosa activitat festera de les falles, comença a omplir-se de cadàvers. Els assassinats, això sí, es produeixen d'una manera ben artística i fallera, com pertoca a uns dies tan assenyalats. A més, sembla que el mòbil polític es troba darrere de tot aquell embolic, encara que també hi ha l'aparició en els carrers de València d'una nova i terrible droga i altres coses més... ¿Serà cosa de socialistes? Un detectiu professional us conduirà, en un viatge al·lucinant pels racons més perillosos d'una ciutat com no n'hi ha dues.

- Vicent ORTEGA. ***El crim***. Alzira: Bromera, 1997.

Un poble valencià veu com la seua tranquil·litat és sotragada per l'assassinat, a mans d'un psicòpata, d'una família sencera d'humils treballadors. La pluja conduirà un home, conegut per la seua afició a l'alcohol, a refugiar-se en una casa de camp aïllada. Un seguit d'esdeveniments provocaran una sèrie de reaccions inesperades que desembocaran en un dels crims més sanguinaris que es recorden al nostre país. Però, com es resol un delicte d'aquestes característiques en el context de la postguerra franquista?
Basada en un fet real ocorregut durant els anys cinquanta, *El crim* ens fa viure, com un NO-DO aterridor, el procés que patiren les víctimes. La minuciosa descripció, el realisme en la reproducció dels truculents successos i l'atmosfera irrespirable fan d'aquesta novel·la una obra no apta per a cors delicats.

- Rafael ARNAL i Trinitat SATORRE. ***Puta misèria!***. Barcelona: La Magrana, 1992.

El Felo i el Mellat, dos pelats de Tavernes Blanques --un poble de L'Horta de València-- estan farts de viure en la puta misèria i en planejen una de grossa, amb l'esperança que els solucionarà la vida. Però l'home que segresten té una salut precària i no és tan estúpid com semblava. Quan l'afer pren caires de tragèdia, intervenen les forces vives del poble i, evidentment, tot es complica.

- Isabel-Clara SIMÓ. ***El Mas del Diable***. Barcelona: Àrea, 1992.

Un estrany pintor, James Carlington; dos germans bessons, Dick i Duke; un mas situat a l'idil·lic paisatge de la serra alcoiana; una xarxa de despietats traficants d'obres d'art i un tret, disparat de matinada i del qual només n'és testimoni un xiquet --Duke Carlington--, són els ingredients d'una trama trepidant des d'Alcoi a Viena, a Londres, a Madrid...
Una apassionant novel·la d'intrigues que té com a teló de fons el món de les falsificacions d'art i un personatge real: el pintor Antoni Miró, que subratlla la versemblança d'una història amb connotacions actualíssimes.

- Manuel JOAN i ARINYÓ. ***Contra sentit***. Alzira: Bromera, 1994.

Com un malson, els conductors suïcides s'han apoderat de la nit valenciana i de les seues carreteres sense que ningú aconseguesca identificar-los i detenir-los. La mort d'un agent d'assegurances en un xoc frontal, provocat per un d'aquests pilots, motiva l'inici de la investigació de Samuel Mateo, inspector d'una important empresa de reassegurances. L'inspector, ajudat per l'expilot de ral·lis Artur Boix, es disposa a penetrar en el món fosc, corrupte i foll de les curses mortals.
Contra sentit, novel·la ambientada sobretot en la València nocturna, és un llibre que llegireu d'una sola tirada i que, ben probablement, farà apujar les accions de Renfe i d'Ibèria.

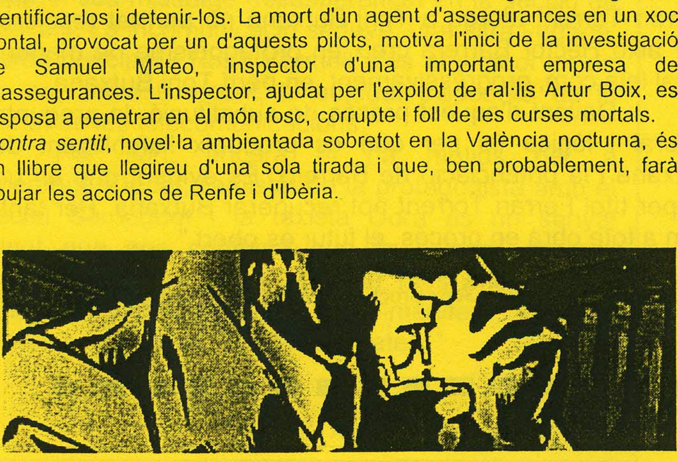

- Isabel-Clara SIMÓ. ***La veïna***. Barcelona: Columna, 1996.

Leonard, un pacífic administratiu d'una oficina bancària, un bon dia es troba dos policies a la porta de casa per interrogar-lo sobre el misteriós suïcidi del propietari d'un magatzem del veïnat.
El cadàver en qüestió deixa un controvertit testament: una atractiva vídua enjogassada, una suma de diners més que considerable i un embolic tempestuós capaç de convertir un insípid funcionari que només vol pau i tranquil·litat en un apassionat heroi de trifulgues policiaques.

- Xulio Ricardo TRIGO. ***La mort salobre***. València: Eliseu Climent, 1997.

Pot una persona morir ofegada al cor mateix de la ciutat de Compostel·la? Aquest és un dels interrogants que ha de resoldre en Xuxo Fondo, un exguàrdia civil convertit en detectiu privat arran de la independència de Ligàcia. Però no és l'únic: encara li resulta incomprensible la mort de la seva antiga amant i s'ha enfrontar al rebuig que desperta entre la policia local, sobretot a l'inspector Vello, un jove d'acadèmia que li posarà les coses difícils. Però totes aquestes històries el portaran a prendre una de les decisions més imprevistes de la seva existència. Xulio Ricardo Trigo aprofundeix, aquesta vegada des de la novel·la policial, en el seu particular món de Ligàcia, ja conegut per la seva novel·la *La desaparció d'Evelyn*.

Negres i valencianes

BIBLIOTECA LA BÒBILA
Plaça de la Bòbila, 1
08906 L'HOSPITALET
Tel. 934 80 74 38
Fax 934 38 76 67
E-mail *b.hospitalet.lb@diba.es*

La Bobila

HORARI
Matins (excepte juliol i agost):
dimecres, dijous i dissabte
de 10 a 13,30 h
Tardes: de dilluns a divendres
de 16 a 20,30 h.

Ajuntament de L'Hospitalet

Diputació de Barcelona